BULLETIN

Říjen 2022

Cizoměnové pohledávky a zálohy v účetní závěrce

K interpretacím Národní účetní rady

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví upravuje v § 4 odst. 12 povinnost účetních jednotek vést účetnictví v české měně. Proto je nutno veškerá aktiva i pasiva vyjádřená v cizí měně přepočítat pro účely zaúčtování na českou měnu. U vybraných aktiv a pasiv vyjádřených v cizí měně se zjišťuje jejich hodnota také k okamžiku sestavení účetní závěrky a účtuje se o kurzových rozdílech. Obvykle se zjišťují kurzové rozdíly u cizoměnových pohledávek, závazků a také u zaplacených a přijatých záloh.

Zálohy, právě tak jako rizikové pohledávky, nemusí vždy představovat budoucí peněžní tok. Dle aktuálních interpretací Národní účetní rady (NUR) by v případě, kdy nelze očekávat budoucí peněžní tok, neměly být pohledávky a zálohy v cizí měně k datu sestavní účetní závěrky oceňovány závěrkovým kurzem a neměly by u nich být zjišťovány a vykazovány kurzové rozdíly.

Rozhodne-li se účetní jednotka postupovat dle interpretací NUR, je vhodné, aby nové postupy popsala v Příloze účetní závěrky a vyčíslila jejich dopady na účetní závěrku, jsou-li významné.

Kurzové rozdíly u vyoprávkovaných pohledávek v cizí měně

Vykázáním rizika plynoucího z výkyvu kurzu u pohledávek, na které byla vytvořena zcela nebo částečně opravná položka, se zabývá účetní jednotka, která vykazuje pohledávky v cizí měně.

Cizoměnové transakce obsahují kurzové riziko vždy, když je účtování o těchto transakcích spojeno s budoucím peněžním tokem, tj. s budoucí platbou.

Toto riziko se v účetní závěrce vyjádří nerealizovaným kurzovým rozdílem, který se zjišťuje jako rozdíl mezi historickým kurzem originální měny při zaúčtování a kurzem platným k datu sestavení účetní závěrky.
U cizoměnových pohledávek snížených o opravnou položku se nepředpokládá jejich úhrada vůbec, nebo jen částečně. Míra rizika neuhrazení pohledávky je vyjádřena výší vytvořené opravné položky.

Z uvedeného se dovozuje, že kurzové riziko nastává pouze u neoprávkované (netto) hodnoty cizoměnové pohledávky, tj. u té její části, u které očekáváme její úhradu. Kurzový rozdíl je proto vhodné zjišťovat k netto hodnotě cizoměnové pohledávky.

Ke kurzovým rozdílům u rizikových pohledávek v cizí měně vydala Národní účetní rada interpretaci NUR I-42, http://nur.cz/wp-content/uploads/2020/11/I-42.pdf

Kurzové rozdíly u záloh v cizí měně poskytnutých na pořízení majetku, zásob a služeb

Poskytnuté zálohy

V praxi se dosud obvykle zjišťovaly kurzové rozdíly u záloh v cizí měně poskytnutých na pořízení majetku, zásob či služeb k datu sestavení účetní závěrky a posléze k datu dodání aktiva nebo služby.
Nová interpretace konstatuje, že poskytnutá záloha je dílčí a neměnnou částí celkové pořizovací ceny nakoupeného aktiva nebo služeb. Záloha nepředstavuje budoucí peněžní tok, a proto se k datu sestavení účetní závěrky nezjišťují kurzové rozdíly.

V rozvaze se záloha vykáže kurzem dne úhrady podle druhu pořizovaného aktiva v oblasti účtů dlouhodobého majetku nebo účtů zásob, resp. jako náklad příštích období, jedná-li se o zálohu na služby.
V případě, že existuje předpoklad vrácení zálohy (kauce apod.), tzn. očekává se budoucí peněžní tok, přepočítává se tato cizoměnová záloha kurzem k rozvahovému dni a dále ke dni jejího vypořádání.

Pravidelné dodávky (např. nákup energie)

V případě pravidelných dodávek se předpokládá vykázání takových plnění průběžně v nákladech. K datu sestavení účetní závěrky se provede odhad výše očekávaného ročního vyrovnání. Tento odhad (přeplatek nebo nedoplatek) se vykáže jako očekávaná (cizoměnová) pohledávka či závazek. U takto zjištěné

pohledávky či závazku v cizí měně budou k datu sestavení účetní závěrky zjišťovány kurzové rozdíly, neboť se předpokládá budoucí peněžní tok.

Kurzovými rozdíly u záloh zaplacených v cizí měně se zabývá interpretace NUR I-43, https://www.ucetni-portal.cz/stahnout/poskytnute-zalohy-vedene-v-cizi-mene_9457.pdf

Kurzové rozdíly u záloh přijatých v cizí měně

Na přijaté zálohy v cizí měně se pohlíží obdobně jako na poskytnuté zálohy. Vždy je nutné zkoumat jejich účel. Existuje-li předpoklad, že na přijatou zálohu bude poskytnuto plnění, nejedná se o peněžní závazek, a proto se nebudou k datu sestavení účetní závěrky zjišťovat kurzové rozdíly. Dílčí část takové zálohy, oceněná kurzem k datu její úhrady, bude vykázána v rozvaze jako výnos příštích období. Zbylá část plnění bude oceněna jako obvykle kurzem v době realizace prodejní transakce. U přijatých zálohových plateb v cizí měně, u kterých není předpoklad budoucího plnění, tj. které budou vráceny (kauce, nerealizované plnění), se budou k datu sestavení účetní závěrky zjišťovat kurzové rozdíly.

Přijatými zálohami v cizí měně se zabývá interpretace NUR I-47, http://nur.cz/wp-content/uploads/2022/02/I-47.pdf

Informace uvedené v tomto Bulletinu jsou určeny výhradně k základní informaci a nelze je proto považovat za konkrétní doporučené postupy.

Další informace Vám rádi poskytneme na telefonním čísle +420 603 442 554, e-mail: info@pechmannova.com